

מבאר הסופר

עיונים בדברי מרן החתם סופר זי"ע

♦ חתם סופר ♦

פנחס בן אלעזר. פירש"י שהיו שבטים מבין אותו בא הכתוב ויחסו אחר אחרון. י"ל לטובה וזכות, הנה כתיב (תהלים ק"ו כ"ה-ל) ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים וגו' ותפרין בהם מגפה ויעמוד פנחס ויפלה ותעצר המגפה, רמז בכאן דע"ז מטמא באהל כמתים (חולין י"ג ע"ב), ומה ענין זה לכאן. י"ל דבל"ה קשה, הנה כ"ד אלף נכשלו בארמית ולא פגע בהם פנחס, אלא בזמרי מפני שהחציף לפני משה ולפני אלעזר הכהן, נמצא על כבוד שמים לא מיחה, ועל כבוד בשר ודם משה ואלעזר וכל העדה מיחה, ויהי ח"ו קצף גדול על שונאי ישראל על זה, כמו שפירש"י בפלגש בגבעה (שפטים כ"ב), ואך א"כ עצר המגפה ותחשב לו לצדקה, אדרבא נהפוך הוא שגם חימה עזה ח"ו. ע"כ להשמר מזה הקדים המזוהר ויאכלו זבחי מתים שמטמא באהל כמת, ולא הי' פנחס רשאי ליכנס שם כי אז באמת הי' כהן, אבל זמרי לא נכנס באהל ע"ז ולא עבד לפעור כלל רק בעל ארמית, ע"כ פגע בו ותעצר המגפה ותחשב לו לצדקה. והשבטים היו סבורים שאיננו כהן שהרי בן פוטי הוא והי' יכול לנגוס לאהל כ"ד אלף ולא נתקנא עתה אלא בכבוד בשר ודם ויהי ח"ו קצף ע"ז, ע"כ בא הקדוש ברוך הוא ויחסו אחר אחרון הכהן ולא הי' יכול לנגוס לאהליהם של ע"ז, ואתי כמ"ד (זבחים ק"א ע"ב) שכבר נתכון פנחס מאז אלא שישאל לא קבלוהו עד שעשה שלום בין השבטים.

ת"מ פ' פנחס (מהדר"ג ע"ב) [מכתי"ק]

במשמעות דברי מרן ז"ל

דע"ז עצמה מטמא באהל כמת

א] במ"ש מרן ז"ל דלא היה יכול פנחס להיכנס לאהל ע"ז מפני דע"ז מטמא באהל כמת. ע"י בגמ' חולין י"ג ע"ב וע"ז ל"ב ע"ב) מבואר שיטת רבי יהודה בן בתירא דתקורבת ע"ז מטמא באהל כמת, ומרהיטת לשון מרן ז"ל כאן משמע דנקט בפשיטות דה"ה ע"ז עצמה מטמא באהל כמת. ולכאורה כן מסתבר דלא יהא תקרובת חמיר מע"ז גופיה. וע"י רש"י עירובין (ק"ה ע"א, ד"ה ויבאו) דמבואר לכאורה דגם ע"ז עצמה מטמא באהל.

אולם במק"א (ח"י שבת פ"ב ע"ב, ד"ה והנה) נקט מרן ז"ל דרק בתקורבת ע"ז איכא היקישא דמטמא באהל כמת ולא בע"ז גופא, וז"ל: ונ"ל אפי' לריב"ב דתקורבת ע"ז מטמא באוהל בחולין י"ג ע"ב, היינו תקרובת דחמיר מע"ז עצמה כמבואר במס' ע"ז נ' ע"א ורש"י ותוס' ד"ה בעינן כעין פנים וכו'. ותקורבות הא דאיתקש בהא קרא למת, אבל ע"ז עצמה לא איתקש למת בתורה אלא בדברי קבלה (מלכים ב' כ"ג ו') וישלך אק קבר בני העם ולקולא מקשינן ולא לחומרא, עכ"ל וע"ז ששמה בזה על הראב"ד (סוף מס' תמיד, ה"ה להלן אות ד', ד"ה ובביתא) דמשמע מדבריו דע"ז גופא מטמא באהל. ויעוי' בתיו"ט (ע"ז פ"ז מ"ה) שהאריך בכ"ז ומסיק דרק תקרובת מטמא באהל, וע"ש דכהאי גוונא

אשכחן גבי דין ביטול ע"ז דתקורבת חמיר מע"ז גופא. ולכאורה צ"ל דגם כאן כוונת מרן ז"ל לתקורבת ע"ז שהיה נמצא באהלם ולא לע"ז גופא, ודוק.

במ"ש מרן ז"ל

דע"ז מטמא באהל אע"ג דלא קי"ל הכי

ב] במ"ש מרן ז"ל דע"ז מטמא באהל כמת. ילה"ע דבגמ' חולין (שם) מבואר דזהו ש' ריב"ב ורבנן נח' עליו, והרמב"ם (פ"ו ה"ז מאבה"ט) פסק כחכמים (וע"ש בכס"מ). אך יעוי' בתוס' (חולין שם, סוד"ה תקרובת) דמשמע מדבריהם דס"ל דמדברבנן לכו"ע מטמא באהל ורק דלריב"ב מטמא באהל מה"ת. וע"י לבוש אורח ריש סי' תר"ע ובמלבושי יריט וא"ר שם.

בדברי מרן ז"ל דאין קדושת כהונה נדחית משום דינא דקנאין פוגעין בו

ג] במ"ש מרן ז"ל דלכן לא נכנס פנחס לאהל כ"ד אלף איש שהיו בוע' ארמית מפני שלא היה רשאי ליטמאות באהלם מחמת כהונתו. מבו' לכאורה דנקט דהדין דקנאין פוגעין בו (סנהדרין פ"ב ע"א) אינו דוחה קדושת כהונה. אמנם בסו"פ בלק (עמ' קכ"ז, ד"ה וירא, משנת תקס"א לפ"ק) כתב מרן ז"ל דבזה גופא נחלקו מרע"ה ופנחס, דמשה כהן גדול היה (כרב בוכים)

ק"א ע"ב) ולא רצה לשוניהו גוססין (כנדר מ"ג ע"א), ופנחס ס"ל דקדושת כהונה נדחה משום כבוד שמים, אלא דנעשה לו נס"י ולא נטמא כמ"ש בתרגו"י (סו"פ בלק), ע"ש באורך. וכאן נקט מרן ז"ל דגם פנחס ס"ל דאינו רשאי ליטמאות, ולפי"ז לכאורה צ"ל דסמך אנאסא, ויל"ע. ויעוי' בדעת זקנים (בריש פרשתן פסוק י"ג) דמבואר מתו"ד דס"ל דאין קדושת כהונה נדחית משום הדין דקנאין פוגעין בו"כ"מ בחזקוני סו"פ בלק, ע"ש. [ולכא' מבואר דנח' בזה בעלי התוס' ורד"ק (ה' בהערה לעיל) ואולי י"ל דתלוי במח' הראשונים (בסנהדרין שם) בגדר הדין דקנאין פוגעין דהרא"ש ס"ל שהוא רשות בעלמא ואינו מצוה והר"ן ס"ל שהוא בגדר מצוה, יעו"ש (והדין בל' הרד"ק). אך זה אינו מוכח דאכתי י"ל דאף אם הוא בגדר מצוה מ"מ אינו דוחה קדושת כהונה. ויל"ע דלכא' מחודש היא לומר דדוחה קדושת כהונה, שהרי אפשר לקיים שניהם ע"י שהורגו במקום דליכא אהל וע"י זריקת חץ וכדו' (דבאל"ה איכא טומאת חובורין), ודו"ק].

במה שנקט מרן ז"ל

דהכהנים מוזהרים מלטמאות לע"ז כמת

ד] בדברי מרן ז"ל מבואר דנקט בפשיטות דכמו שהזהירו הכהנים מלטמא למתים ה"ז הוזהרו מלטמאות לע"ז. ולכאורה הוא מפני דיסוד דין טומאת תקרובת ע"ז

או ימלא

א. [ר"ת: דבלאו הכי]. ב. ע"י סנהדרין פ"ב ע"א (וכע"ז בוש"י סו"פ בלק, ד"ה לעני משנה). [אך מ"ש מרן ז"ל שהחציף לפני אלעזר הכהן, צ"ב]. ג. כן משמע בדברי חז"ל דנהרג רק מלתא דקנאין פוגעין בו, וע"י ת"מ סו"פ בלק (ד"ה וירא, מכתי"ק) שכתב, חז"ל, יראה כי לא נדונו אלא ע"ז ולא מי שבעלו בת אל נכר, וזה זמיר בן סלוא אמר אלו לא יכלו לעמוד על עצמן ומתוך שבעלו באו לע"ז, אבל אני גדול הדור וצדיק גם כי בעל לא יבוא להשתחוות לע"ז, וכשם שמשם נשא בת יתרו ולא נכשל כי הוא גדול ויכול לעמוד על עצמו, גם אני כמוהו. וכשפגע בו הקנאי פנחס אמרו ישראל הראיתם בן פוטי זה שיער נפשם שהוא לא הי' יכול לעמוד עצמו והוא בן פוטי, אבל נשיא שבט ישראל יכול לכבוש יצרא דע"ז, עכ"ל וע"ש. אולם בפרשתן (ד"ה המוכה, מכתי"ק) כתב, חז"ל, המוכה ביום המגפה על דבר פעור. כי היא לא הוכתה על בעילת ארמית כי לא הוזהרה להפקיר עצמה, אך מה הי' לה להסיתו לע"ז דפעור, והוא הי' ממש כאנוס על ע"ז, דיצרא דעריית אלבשי, נמצא הוא נהרג על דבוק במדינית והיא נהרגה על דבר פעור, עכ"ל. משמע דנקט שגם זמרי ע"ז [אך מה דנקט שם דחשיב אונס משום דיצרא אלבשי צ"ע, ועוד צ"ע דמ"ש משאר כ"ד אלף ע"י סנהדרין ק"ז ע"א, ויש להאריך ואכ"מ]. ד. ע"י תוס' זבחים שם (ד"ה והוא). ה. ובעיק"ד רש"י שם ע"י משנ"ת להלן (בסוף דבריו). ו. ולכא' כן מסתבר שהרי עבדו לבעל פעור, אולם ע"י סנהדרין ק"ז ע"א הוציאה יראתה מחיקה כו' וע"י רש"י סו"פ בלק שפ"י דמה שהשתחוו לאלהיהן היינו לדמות פעור שהוציאה מחיקה, ובגמ' שם איתא דעבדוהו כדרכה דבעל פעור, משמע שהדמות הוא בכלל הע"ז. ז. וע"י בדברי מרן ז"ל בתשו' (אור"ח סי' כ"ה) הו' להלן (בפנים, אות ד', ד"ה אולם). ח. ויל"ע דכן משמע ברד"ק (שטואל ב' כ"ג כ', ד"ה את) דבמלחמת מצוה מותר לכהן לטמאות למתים וסיים עלה 'והנה פנחס טמא עצמו למצוה כשהרג זמרי וכזכר, ע"ש. ט. [דרך אגב אעורר במ"ש מרן ז"ל בפרשתן (עמ' קל"ג ד"ה פינחס, משנת תקס"א לפ"ק) 'איתא י"ד דפינחס זעירא כי י"ד נסים נעשה לו כדאיתא במס' סנהדרין, ע"ש. ובשער יוסף שם האריך בזה דבגמ' שם (פ"ב ע"ב) איתא ששה נסים ובתרגו"י ומדרשים איתא י"ב נסים וע"ש שהביא בשם ה"ר שמשון ז"ל דהיה לו י"ד נסים, ומסיים שם 'והנה הח"ס מביא הרמז מעשרה נסים בקרא פינחס וגו' ולא זכיתי למצא המקור, ע"ש. ותלית' מצאתי כע"ז בפי' רבנו חיים פליטאל ז"ל (להלמוד חכר של מהר"ם מרומנובור, נדפס מכתי"י, ירושלם תשמ"א) בריש פרשתן, חז"ל, פינחס הוא מלא ביו"ד דעשרה נסים נעשו לו, עכ"ל. וייל"ע דעיקר"ד דנעשו לו י"ד נסים כבר מצינו בראב"ע סו"פ בלק בשם המדרש, ע"ש]. י. וע"י בס' פנים יפות (סו"פ בלק) שפ"י דע"ז באופ"א דמשה לא רצה לטמאות משום דאמר' (מזר מ"ז) גבי מת מצוה דכה"ג וכהן הדיוט יטמא כהן הדיוט ואל יטמא כה"ג, ע"כ ציוה לפנחס שהיה כהן הדיוט. (וע"ש ברי"ה ועוד נראה, ולא זכיתי להבינה). יא. חז"ל, והיתה לו ולזרעו אחריו וגו'. שיהא משוח מלחמה מכאן ואילך וזו"ה במלחמת מדין אותם ואת פנחס בן אלעזר הכהן לצבא וכו' מכאן אמרו רז"ל דלא נתכנה פנחס עד שהרגו למורי, וכהני ניהא מה שהעולם מקשים היאך הרג פנחס את זמרי ונטמא למת דאיכא למימר דעד עכשיו לא נתנה כהונה אלא לאהרן ולבניו אבל לבני לבני לא וגם במלואים תמצא כתיב לאהרן ולבניו תעשה כתנות ולא לבני בניו. ועוד י"ל דהניחו למורי גוסס ולא מת ממש וגוסס אינו מטמא, עכ"ל. ולכא' צ"ל דמ"ש דהיה גוסס היינו קרוב לגוססין [כתוס' נזיר ד' ע"ב ד"ה דלמא] דאל"ה תקשי מהגמ' שם מ"ג ע"א, או י"ל דס"ל כהנתוס' (שם בסוף הפסוק ד"ה ומחא) דלהלכה קי"ל דאין הכהן מוזהר בגוסס (וביכ"ר ריש סי' ש"ה ה"י ב' דיעות בזה, וע"ש בביתא הגר"א).

[לריב] הוא משום דאיתקש למת כש"נ. איברא דאכתי צ"ע, דאע"ג דאיתרבי דין טומאתן מהיקשא למת, מ"מ יסוד דין טומאתן ודאי אינו מלאת דטומאת מת, והרי לא מצינו שהכהנים הוזהרו בשום טומאה זולתי טומאת מת וכמבואר ברמב"ם פט"ז ה"ט מט"ר א"י, וצ"ב.

דברי ס' המקצועות דאסור לכהן ליכנס לבית הנדה כמו שאסור ליכנס לבית שיש בה מת

ובעינא להקדים כאן מ"ש בס' המקצועות והביאה הראב"ד ז"ל (סוף מס' תמיד), וז"ל: היכא דאיכא נדה בביתא דכהן אסור ליה למסיק לדוכן כל אימת דאיתא בנדתה, דחייש דלמא נגע במידי דנגעה היא ואתי לאטמויי, דאמר רבי יודן כל כהן שנשאת את כפיו ואמו או אשתו או בתו טמאה ונכנס הוא באותו בית שנדה לשם הרי תפלתו על ישראל תועבה ואף גורם לזרועו שיאבד מהעולם, ולא עוד אלא שאינו מוציא את ישראל ידי חובתו, ועליו הכתוב אומר (ישעי' א' ט"ז) ובפרישכם כפיכם אעלים עיני מכם, וכי היכי דאסור ליה לכהן למעיייל לביתיה שמונח ביה מת כך אסור ליה למיעל בביתא דאיתא נדה בגוה ואי אייחד לה אדרנה ולא נפקיה מינה כל ימי נדוטה שפיר דמי, [וכו'], עכ"ל המקצועות.

דברי הראב"ד ז"ל בביתא ד' המקצועות הנ"ל נדה הוקש לע"ז וע"ז למת

ובביאור דברי המקצועות יע"ז בראב"ד דכתב עלה, וז"ל: יש לתמוה מ"מ הנך תנאי דמחמרי כולי האי בנדה, והא קי"ל דמותר להתיחד עם נדה. י"ל, דכל אלו שאמרנו לא אמרו אלא לבעלי נפש דומיא דחזקאל דמחמרי אנפשיה במסוכנת ולכ"ע שרי, וה"נ הכא לדידהו אסור הא לכ"ע שרי שאל"כ היה אסור להתיחד. מיהא נראה דוקא באותן דברים הוא שיש חילוק בין בעלי נפש לשאר בני אדם, אבל ודאי לישא את כפיו לכהנים לכ"ע אסירי כיון דאמר ר' יודן כל כהן כו' משמע שאין חילוק בשום כהן, וי"ל הטעם משום דלגדה וזכה סמך הכתוב והזהרתם את בני ישראל כו' בטמאם את משכני כו' לפיכך צריך לעשות הרחקה טובא לכל מה שנוהג במקדש כגון ברכת כהנים והקרבנות קרבנם שהם מעשה כהונה, שאע"פ שברכת כהנים נהגת בגבולין מ"מ עיקרה היא במקדש, ואשכחן נמי דר"ע ס"ל דעבודת גילולים איתקש לנדה כדצריך להרחיקה אפי' מן הבית, ולהיפך¹ למידין כשם שצ"ג מטמא באהל כך נדה מטמאה באהל מדרבנן² לענין מצות כהנים ולענין הקרבות קרבנות ונשיאות כפים, וע"ג שמטמא באהל למידין דכתיב זבחי מתים הרי איתקש למתים. ועוד למידין דכתיב הרחק מעליה דרכיך דצריך להתרחק ד' אמות וה"ה לנדה כו' ואסור לספר עמה כשדעתו להקריב או לישא כפיו. מיהא תימה לומר שאפילו בזמן הזה יהיה נוהג דבר זה דאמר ר' יודן דילמא במקדש קאמר מפני שמזכיר השם כהלכתו וצריך פרישת טהרה ביותר [וכו'] והמחמיר מתבאר, עכ"ל הראב"ד.

ביאור דברי מרן ז"ל עפ"י הראב"ד הנ"ל

והנה מ"ש הראב"ד דהוקש למצות כהנים, לכאן כוונתו, דכמו דמצווה הכהן לבלתי יכנס אל אהל המת ה"נ אסור לו ליכנס אל אהל ע"ז דאיתקש למת ואהל נדה דאיתקש לע"ז. וכן מב' בדברי מרן ז"ל בתשו' (א"ח ס' כ"ג) שהביא דברי המקצועות וכתב עלה, הנה דברים הללו הביאם הראב"ד בפירושו למס' תמיד ונדחק מאוד למצוא טעם לדבר, ועיקר דבריו לחוש לדברי ר"ע במס' שבת רפ"ט ובמתני' דמס' ע"ז מ"ז ע"ב, דע"ז איתקש לנדה להחמיר וא"כ ה"ה נדה איתקש לע"ז וע"ז למת שהכהן מוזהר בלא יבוא, ע"ש. ולפמשנ"ת היה אפשר לומר דמ"ש מרן ז"ל דפינחס לא היה יכול ליכנס לאהלי הע"ז היינו אליביה דהראב"ד ז"ל דאיתרבי טומאת אהל דע"ז שיהיו הכהנים מוזהרין בלא יבא. [אמנם במה דמסיק הראב"ד דבזה"ז אינו נוהג מעיקה"ד, מבואר דפשיט"ל דלאו היקש גמור הוא, ויל"ע אם זה רק לענין ההיקש לנדה או מעיקרא קאי גם על ההיקש דע"ז למת, וצ"ת].

ק' מרן ז"ל בתשובותיו על שי' הראב"ד הנ"ל

אולם יעו"י בדברי מרן ז"ל בתשו' שם [אחרי שהאר"ך בביתא ד' הראב"ד] כתב, וז"ל: ומ"מ צל"ע האי פיסקא, דלע"ד אדרבא אי קי"ל בפ' דר"ע כרבה דאפילו באהל קאמר א"כ פשיטא דלית הלכתא כר"ע, דהא קי"ל בחולין י"ג כרבנן דריב"ב דתקורבות ע"ז אינו מטמא באהל דלענין אכילה איתקש ולא לענין טומאה, וי"ל עפ"י דברי תוס' שם"י בעז"ז ל"ב ע"ב ד"ה והוצא³, מ"מ מסתיין דהרמב"ם רפ"ז משאר אבות הטומאה פסק כרבנן דר"ע וכתבנן דריב"ב יע"ש, והראב"ד שתיק ל' התם ואודוויי אודי ל'.

ועוד, אפילו נימא דאיתקש למת לטמויי נמי באהל אבל מאן לימא לן שהנזיר מגלח עליו וכל שאין הנזיר מגלח אין הכהן מוזהר, ונהי דמתטמא באהל מ"מ אינו מוזהר שלא לטמאות, והרי החרב איתקש לחלל ואפ"ה אין הכהן מוזהר על הך היקשא כיון שאין הנזיר מגלח אלא על נפשות מת ממש ולא על מה דאית' בהיקשא⁴, ועי' פלוגתא ר"ת ורבנן חיים בתוס' נזיר ד' נ"ד ע"ב⁵, יע"ש, וה"נ מהיכי תיתי להחמיר, ועוד סוגיא דעלמא דלא כוותיה שאין לך כהן נזהר ויכול להיות נזהר מליכנס באהל ע"ז בארצות ארמיים המלאה גלולים⁶, עכ"ל [וע"ש דמפרש ד' המקצועות באופ"א⁷].

מד' מרן ז"ל [בתשו'] מבואר דאין הכהן מוזהר מלטמא לע"ז

אשר מבואר מכל זה דפשיטא ליה למרן ז"ל דאין הכהן מוזהר על טומאת ע"ז ואף אם נימא דטומאת מה"ת מהיקשא דזבחי מתים, מ"מ לא גרע מטומאת חרב ה"ה כחלל דקי"ל דאין הכהן מוזהר עליו כיון דאין הנזיר מגלח אלא על נפשות מת ממש. וא"ל הדרה קושיא לדוכתין מה דנקט מרן ז"ל (בתר"ם פרישה) דלא היה פנחס יכול לכנס

לאהלי האנשים הנצמדים לבעל פעור משום דע"ז מטמא באהל, וצ"ב.

ואולי יש לומר, דעד כאן לא השיג מרן ז"ל ע"ד הראב"ד אלא במה דמשמע מלשונו דכהן הנכנס לאהל ע"ז קאי באיסורא דלא יבא [באהל המת], וכן במה דמסיק הראב"ד לאסור מזה ביאת הכהן לאהל הנדה משום דאיתקש לע"ז. אך הרי גם למסקנת דברי מרן ז"ל הרי טעמא רבה אינא שימנע הכהן את רגליו מללכת אל בית הנדה וכמ"ל בסד"ד (בתשו' שם), אך כל זה אינו נוהג בזה"ז דנשתנו הטבעים וגם בטלה עבודת ביהמ"ק ואינו צריך לעמוד לשרת (כש"ש שם). ואולי י"ל דהאי טעמא שייך גם באהל ע"ז, וא"כ גבי פנחס שהיה עומד לשרת לדידיה עכ"פ מהני טעם זה שלא יכנס באהלי הע"ז, ודו"ק. אך כ"ז דחוק, דפשוט דבדרי שם משמע דטעם זה שייך רק בנדה, ע"ש. ואכתי צ"ב.

בדברי רש"י שלהי עירובין דעבירה לכהנים לטמאות לע"ז

והנראה בזה, דיעו"י היטב ברש"י שלהי עירובין (ק"ה ע"א ד"ה ויבאו, וד"ה וקבלו) דמבואר להדיא מדבריו דעבירה היא לכהנים לטמאות לע"ז ותקורבותיה, ע"ש כל הענין. וכבר עמד בזה בס' גאון יעקב שם שק' היכן מצינו שהזהירו הכהנים בזה והרי לא הוזהרו אלא בטומאת מת [אך מ"ש שם דאירינן בכלים שנטמאו במת יל"ה דהיינו טומאת חרב כחלל וג"ז תליא בפלוגתא כש"י לעיל]. וחזיתי' להגרי" ענגיל זצ"ל בגליוני הש"ס (שם) שעמד בזה, וכתב בזה"ל 'מאן מוכח קצת דכהנים מוזהרים שלא להתטמא בטומאת ע"ז, אולי הטעם משום דאיתקש למת ושוב ראיתי נדבר מזה בשו"ת ח"ס או"ח ס' כ"ג ע"ש, אלא שלא הביא שם רש"י דכאן, עכ"ל.

והן הראוני בתשו' מהר"ש ענגיל (ח"ג ס' פ"א) שהשיב בתשובה לש"ב הגאון הנ"ל על שאלתו 'בדבר נסתפק אי כהן מוזהר שלא ליגע בטומאת ע"ז לפי"מ דמבואר בש"ס בכורות דכ"ט ע"ב דבשאר טומאות כהן אינו מוזהר ופירשי' ז"ל כגון טומאות נבילה ושרצים שאין הכהן מוזהר עליהם מליגע עיין שם, א"כ י"ל דה"ה דאינו מוזהר על טומאת ע"ז או דנימא הואיל דטומאת ע"ז איתקש למת א"כ י"ל דה"ה בזה דאיתקש לענין דכהנים יהי' מוזהרים בו'. וע"ש שהאר"ך, ובתור"ז כתב לו על ראייתו מרש"י עירובין הנ"ל, 'במאת י"ל אי משום לא הא אריא, דאכתי י"ל דכהן אינו עובר בלאו בטומאה זו והא דקרי לה רש"י עבירה, י"ל לפי שיוכל לצמצום מזה ביטול עבודה וביטול אכילת תרומה דהוי כמו ביטול מצוה' וע"ש שקבע בה מסמרות. ומסיק ע"ע הדבר פשוט וברור וגם בטומאות ע"ז אין הכהן מוזהר כנלע"ד בס"ד לדניא, עכ"ל⁸.

ואורוחא בזה לפרש דברי מרן ז"ל באור חדש, ד"ל דמה שלא היה רשאי פנחס לטמאות באהלי הע"ז היינו משום ביטול עבודה ואכילת תרומה וקדשים שהיא עבירה כמ"ש ברש"י עירובין הנ"ל (וכש"כ בתשו' מהר"ש הנ"ל), ולא מלאת דלא יבוא לטמאות מת, ודו"ק.

אז ימלא

יב. ועיין שם בצינוני מהר"ג (בס' דפוס הליקוטיו), [ודרך אגב אעורר דמעודי נתקשתי במ"ש בגליון מהרש"א א"ח ס' שמ"ג (מנ"א סק"ב, ד"ה דההיא בלועז) דמשמע שנקט דיש איסור לכהן ליגע בטמא מת, וצ"ע]. יג. ספר המקצועות 'שחיבר רבנו חננאל ז"ל' (ל' מרן ז"ל בתשו' א"ח ס' כ"ג), וכן יחסוהו כמה ראשונים ז"ל שהביאו מדבריו, אולם עי' במבואר לס' המקצועות (ירושלים תשנ"ו לפ"ק, עמ' ז') מ"ש בזה. יד. ועי' בפר"ח (א"ח ס' קכ"ח סו"ל) שהעתיק דברי המקצועות הנ"ל, וסיים עלה 'ודבריו אלו אין לפרסמם דלא הם מעיקר הדין, והנה לישראל שיהיו שגונין ואל יהיו מוידוין', עכ"ל. ובתשו' (א"ח ס' כ"ג) כתב מרן ז"ל ע"ד פר"ח 'והנה במחילת כבודו עבר על דברי עצמו והרי פרסמו ובסוף התשו' שם מסיק ד'בין כך ובין לעת כזאת אין כאן בית מחוש בענין זה והמחמיר אינו אלא מן המתמיהים', וככ"כ בחי' שבת (הג"ל) דאין לחוש לזה. (ושרש הדברים הו' להלן). טו. כתובות ד' ע"א [ורמב"ם רפכ"ב מאיסורב]. טז. צ"ב מהו לשון 'להיפך' שנקט. יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן. יט. אולי כוונתו למה דמבואר שם בתוס' דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יח. אולי כוונתו למה דמשמע שם (בתור"ה תקורבן) דרבנן דריב"ב מוידין דאיכא טומאת אהל מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"ש בנהש"ס). יז. יל"ע אם כוונת הראב"ד דגם לרבנן דריב"ב מטמא באהל מדרבנן, וכש"י התוס' (הו' לעיל, בפנים סו"ב). א"ד כוונתו דלריב"ב דמטמא באהל היינו מדרבנן, וכש"י רש"י (ע"ז מ"ח ע"ב, ד"ה ועבר) דקרא אסמכתא בעלמא (וע"